

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 213.465 van 26 mei 2011
in de zaak A. 186.886/VII-37.133.**

In zake : 1. Roland DE BLOCK
 2. Kris SMET
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Hans Van Dooren
 kantoor houdend te 9220 Hamme
 Stationsstraat 50
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dirk Abbeloos
kantoor houdend te 9200 Dendermonde
Noordlaan 82-84
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 30 januari 2008, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur van 3 december 2007 houdende uitspraak over de
beroepen aangetekend tegen de beslissing van de deputatie van de provincie
Oost-Vlaanderen van 14 juni 2007, die een vergunning verleent aan de
NV Ovidion om een varkenshouderij te exploiteren, gelegen aan de Achterhoek te
Beveren-Waas.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 183.803 van 5 juni 2008 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

Bij arrest nr. 209.789 van 16 december 2010 wordt het beroep onontvankelijk verklaard in hoofde van de eerste verzoeker, wordt het eerste middel ongegrond verklaard in al zijn onderdelen, worden de debatten heropend en wordt het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat gelast het onderzoek van de zaak voort te zetten.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoekers hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 april 2011.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Joke Cosyn, die loco advocaat Hans Van Dooren verschijnt voor de verzoekers, en advocaat Dirk Abbeloos, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 16 januari 2006 dient de NV Ovidion, met maatschappelijke zetel te Moeskroen, een vergunningsaanvraag in voor de exploitatie van een varkenshouderij, gelegen aan de Achterhoek te Beveren-Waas. Het blijkt de bedoeling dat de vergunning, eens verleend, zal worden overgenomen door een andere exploitant.

Dit kadert in een operatie, waarbij een kippenhouderij in Diksmuide, vergund voor 200.000 legkippen, wordt stopgezet, en in drie delen wordt gesplitst en verplaatst naar andere locaties.

De nieuwe varkenshouderij, met 4 beren, 380 zeugen en 2.826 "andere varkens", en de opslag van 7.017 m³ dierlijke mest, zal worden ingeplant in agrarisch gebied, op ongeveer 495 meter van woongebied en op ongeveer 750 meter van woongebied met landelijk karakter.

3.2. Tijdens het openbaar onderzoek worden 705 bezwaarschriften ingediend. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Beveren-Waas adviseert ongunstig.

3.3. De deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen verleent op 14 juni 2007 de gevraagde vergunning.

3.4. Op 25 juni 2007 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Beveren een stedenbouwkundige vergunning.

3.5. Er worden drie administratieve beroepen ingediend, onder meer door de twee verzoekers.

3.6. Daarop verlenen alle geraadpleegde instanties een gunstig

advies.

3.7. Op 3 december 2007 wordt het bestreden besluit genomen dat de in eerste aanleg verleende vergunning bevestigt.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Tweede middel

Standpunt van de partijen

4. In een tweede middel voert de tweede verzoeker de schending aan van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. Hij betoogt dat de verwerende partij de argumenten in de in het kader van het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren en in de verschillende beroepschriften slechts in algemene termen samenvat en weergeeft, zonder concreet en individueel die bezwaren en adviezen te onderzoeken, te bespreken en eventueel te weerleggen. Hij meent dat geen of geen afdoende motieven terug te vinden zijn omtrent de hinder die voor de omwonenden gepaard zal gaan met de geplande activiteit. Volgens de tweede verzoeker werd geen rekening gehouden met het feit dat de draagkracht van de gemeente Beveren in het algemeen en van het betrokken gebied in het bijzonder reeds zwaar overschreden is. Met name zou op de omwonenden reeds een zware druk rusten ingevolge de nabijheid van twee autosnelwegen, de aanpalende ontwikkelingszone van de Waaslandhaven met zware chemische en petrochemische nijverheid en grote containerterminals met enorme en nog steeds groeiende transportbewegingen, de nabijheid van de grootste verbrandingsoven van het land met actueel zes vergunde en diverse in aanvraag of in opbouw zijnde ovenlijnen en de nabijheid van dertien veeteeltbedrijven. Bovendien merkt hij op dat de bemestingsdruk in Beveren reeds te hoog is, zodat er geen plaats meer is voor nieuwe inrichtingen.

5. De verwerende partij antwoordt dat de vergunningverlenende overheid als taak heeft mogelijke hinder voor de omwonenden te onderzoeken en er over te waken dat de aan de exploitatie verbonden ongemakken de omgeving niet overmatig zullen belasten. Mogelijke hinder dient dus veroorzaakt te worden door de exploitatie van de betrokken inrichting. Volgens de verwerende partij wordt in dit middel verwezen naar elementen die vreemd zijn aan de exploitatie en die wezenlijk hun oorzaak vinden in het gewestplan en het algemene planningsinstrumentarium. Verder stelt zij dat het logisch is dat in agrarisch gebied veeteeltbedrijven aanwezig zijn en dat de andere hinderveroorzakende elementen die de tweede verzoeker aanvoert zich op ruime afstand bevinden van de geplande locatie. Het dichtst gelegen is de autosnelweg A11, gelegen op meer dan anderhalve kilometer van de geplande exploitatie. De verwerende partij merkt voorts op dat de motiveringsvereiste niet betekent dat elk van de in beroep aangevoerde argumenten expliciet en in detail beantwoord wordt.

Beoordeling

6. In het eerste middel, dat ongegrond is bevonden in het arrest nr. 209.789 van 16 december 2010, heeft de tweede verzoeker een uitvoerige kritiek geformuleerd aangaande de motivering van de bestreden beslissing. De door hem in het administratief beroep geformuleerde bezwaren, waarop, zoals aangevoerd in dit tweede middel, niet naar behoren zou zijn geantwoord, betreffen algemene bemerkingen over de aanwezigheid in de ruime omgeving van een aantal andere inrichtingen en van bepaalde infrastructuurelementen. Het is allerm minst evident dat deze gegevens dermate relevant zijn voor de hinder die door de vergunde exploitatie zou worden veroorzaakt, dat de formele motivering omtrent de meer concreet te verwachten hinder, die in het eerste middel tevergeefs werd bekritiseerd, onvoldoende zou zijn om een voldoende inzicht te verschaffen in de motieven die de verwerende partij ertoe hebben gebracht te oordelen dat de hinder binnen aanvaardbare perken kan blijven. Het komt in die omstandigheden aan de tweede verzoeker toe aan te tonen wat de relevantie is van die ruimere algemene omgevingskenmerken voor de beoordeling van de concreet te verwachten hinder

uitgaande van de bij de bestreden beslissing vergunde exploitatie. De tweede verzoeker schiet hierin evenwel tekort.

Het tweede middel is niet gegrond.

B. Derde middel

Standpunt van de partijen

7. In een derde middel voert de tweede verzoeker de schending aan van artikel 33ter, § 1, c, 5°, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (hierna : meststoffendecreet).

In een eerste onderdeel betoogt hij dat de verwerende partij heeft nagelaten aan de bestreden beslissing de voorwaarde te verbinden dat de exploitatie op de inrichting te Diksmuide, waarvan de verplaatste mestproductie afkomstig is, volledig wordt stopgezet.

In een tweede onderdeel stelt hij dat de vergunning voor de stop te zetten inrichting te Diksmuide reeds was vervallen op het ogenblik dat de vergunningsaanvraag voor de verplaatsing naar Beveren ontvankelijk en volledig werd verklaard. Die vergunningsaanvraag werd weliswaar initieel ingediend op 16 januari 2006, maar zonder dat het verplichte milieueffectenrapport (hierna : MER) was bijgevoegd. Slechts op 18 oktober 2006 werd een MER goedgekeurd en vervolgens ingediend. De vergunningsaanvraag werd daarna ontvankelijk en volledig verklaard op 21 december 2006, terwijl de vergunning voor de vanuit Diksmuide te verplaatsen inrichting reeds was verstreken op 29 oktober 2006. Volgens de tweede verzoeker kon dan ook niet meer worden voldaan aan artikel 33ter, § 1, c, 5°, van het meststoffendecreet om de reden dat er geen bestaande vergunning meer was die in de geest van deze bepaling kon worden overgedragen. De tweede verzoeker wijst erop dat dit ook het standpunt was van de Vlaamse

Landmaatschappij in de Provinciale Milieuvergunningscommissie. De tweede verzoeker haalt voorts de bestreden beslissing aan waar gesteld wordt dat op "het ogenblik van de vergunningsaanvraag de inrichting nog vergund was voor een termijn verstrijkend op 29 oktober 2006 voor het exploiteren van een legkippenstal voor 66.600 dieren" en verder dat enkel "het tijdstip van het indienen van de milieuvergunning van belang is voor het beoordelen van een milieuvergunningsaanvraag". Dergelijk standpunt is volgens de tweede verzoeker onhoudbaar. Met verwijzing naar art. 5, § 5, van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna : Vlarem I) kan volgens hem immers enkel sprake zijn van een vergunningsaanvraag op het ogenblik dat deze het MER bevat. Hij merkt op dat de exploitant zelf zeer goed beseft dat zich hier een belangrijk probleem stelde, gelet op zijn verzoek om te worden ontheven van de verplichting om een MER bij te voegen.

8. Wat het eerste onderdeel betreft, antwoordt de verwerende partij dat uit de bestreden beslissing duidelijk blijkt dat de vergunning het verplaatsen en omvormen van de vergunde inrichting te Diksmuide tot voorwerp had. Volgens de verwerende partij was het dan ook overbodig als bijzondere vergunningsvoorwaarde de stopzetting op te leggen op de locatie van oorsprong. Dit was volgens haar ook nutteloos, aangezien op het ogenblik van de bestreden beslissing de vergunning op die vroegere locatie reeds verstreken was. Voorts merkt zij op dat geen enkele wettelijke bepaling ertoe verplicht dergelijke voorwaarde op te leggen en dat bovendien uit de bestreden beslissing blijkt dat een ondertekende verklaring van stopzetting werd voorgelegd.

Wat het tweede onderdeel betreft, antwoordt de verwerende partij dat de inrichting te Diksmuide op 16 januari 2006, datum waarop de vergunningsaanvraag voor de nieuwe exploitatie werd ingediend, voldeed aan de voorwaarden om bij toepassing van artikel 2, 7°, van het meststoffendecreet te worden beschouwd als een bestaande veeteeltinrichting. Voorts betwist zij dat bij de vergunningsaanvraag een MER diende te worden gevoegd. Met name werd een

milieuvergunning aangevraagd voor een bedrijf met 3.210 varkens, wat onder categorie 1 e) (intensieve veeteeltbedrijven) valt uit de lijst van bijlage 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 10 september 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage. Overeenkomstig artikel 2, § 2, van dit besluit, werd op 28 april 2006 een aanvraag tot ontheffing van de MER-plicht ingediend bij de dienst MER. Deze dienst adviseerde dat voor de oprichting van een volledig nieuwe inrichting te Beveren een MER-procedure noodzakelijk was. De verwerende partij laat gelden dat deze plicht tot het opstellen van een MER niet zonder meer evident was, gelet op het feit dat de herlocalisatie van stallen 2 en 3 niet MER-plichtig was, zodat slechts op het ogenblik van het advies van de dienst MER het voor de NV Ovidion duidelijk werd dat een MER diende te worden opgesteld, wat leidde tot een vertraging in de behandeling van de aanvraagprocedure. Zelfs indien zou worden aangenomen dat enkel sprake kan zijn van een vergunningsaanvraag op het ogenblik dat deze een MER bevat, benadrukt de verwerende partij dat het MER is goedgekeurd op 18 oktober 2006, met andere woorden vóór het verval van de milieuvergunning voor de inrichting te Diksmuide. De verwerende partij betwist dat op het ogenblik dat de milieuvergunningsaanvraag ontvankelijk en volledig werd verklaard, een niet-ervallen milieuvergunning voorhanden diende te zijn, vermits dit concreet zou betekenen dat een toepassing van artikel 33ter van het meststoffendecreet onmogelijk zou zijn ingevolge omstandigheden buiten de macht van de vergunningsaanvrager. Ook zou in dat geval de milieuvergunning voor de stop te zetten inrichting te Diksmuide zuiver theoretisch verlengd moeten worden, alvorens een milieuvergunning voor de nieuwe locatie zou kunnen worden aangevraagd.

9. Wat het tweede onderdeel betreft, herhaalt de tweede verzoeker in zijn memorie van wederantwoord dat de vergunning voor de exploitatie te Diksmuide reeds definitief was vervallen op het ogenblik dat de milieuvergunningsaanvraag voor de inrichting te Beveren ontvankelijk en volledig werd verklaard op 21 december 2006. Voorts stelt hij vast dat nooit een verzoek tot opheffing van de MER-plicht is ingediend of werd toegestaan. Ook overmacht kan

volgens hem niet worden weerhouden, nu uit de chronologie blijkt dat de exploitant veel vroeger de vergunningsaanvraag voor de nieuwe exploitatie had kunnen indienen.

Beoordeling

10. Artikel 33ter, § 1, 1°, c), 5), van het meststoffendecreet, zoals van toepassing op het ogenblik van de bestreden beslissing, luidt als volgt :

"§1. Met betrekking tot de exploitatie van landbouw- en veeteeltinrichtingen gelden de volgende regels:

1° tot en met 31 december 2007

(...)

c) kan met betrekking tot de diersoorten, bedoeld in artikel 5, alleen een milieuvergunning of akte die geldt als vergunning als bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning worden verleend voor:

(...)

5) de exploitatie van een nieuwe veeteeltinrichting in agrarisch gebied of landschappelijk waardevol agrarisch gebied in combinatie met de volledige stopzetting van een bestaande veeteeltinrichting, die beschikt over een nutriëntenhalte, gelegen in een ander gebied dan agrarisch gebied of landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De aanvrager van de nieuwe veeteeltinrichting moet tevens sinds 5 jaar houder zijn van de milieuvergunning van de stop te zetten veeteeltinrichting. De stop te zetten inrichting mag geen stopzettingsvergoeding verkregen hebben in het kader van het decreet van 9 maart 2001 tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest".

11. Wat het eerste onderdeel betreft, wordt vastgesteld dat op het ogenblik van de bestreden beslissing de vergunning voor de exploitatie van de stop te zetten inrichting te Diksmuide reeds verstreken was, zodat het geen nut had die effectieve stopzetting bijkomend op te leggen als voorwaarde voor de tenuitvoerlegging van de vergunning voor de exploitatie op de nieuwe locatie. Het

expliciet opleggen van dergelijke voorwaarde in de bestreden beslissing wordt overigens door geen enkele bepaling voorgeschreven.

Het eerste onderdeel van het derde middel is ongegrond.

12. Wat het tweede onderdeel betreft, kan punt 5) van artikel 33ter, § 1, 1°, c), van het meststoffendecreet vooreerst worden vergeleken met punt 2) van die bepaling. Voornoemd punt 2) voorziet in een ander geval waarin een milieuvergunning kan worden verleend, met name voor "de hernieuwing van de op het moment van de vergunningsaanvraag nog geldige milieuvergunningen van een bestaande veeteeltinrichting". In dit geval wordt de mogelijkheid om een nieuwe vergunning aan te vragen uitdrukkelijk gekoppeld aan de termijn van de lopende vergunningen. Artikel 33ter, § 1, 1°, c), 5), van het meststoffendecreet is in dit opzicht minder strikt. Met name wordt in die bepaling niet uitdrukkelijk vereist dat op het moment van de vergunningsaanvraag voor de exploitatie op de nieuwe locatie de vergunning voor de stop te zetten inrichting nog steeds geldig zou zijn.

Voorts wordt opgemerkt dat overeenkomstig artikel 33ter, § 1, 1°, c), 2), van het meststoffendecreet een milieuvergunning voor een bestaande veeteeltinrichting hernieuwd kan worden indien deze vergunning nog geldig is op het moment "van de vergunningsaanvraag". In die bepaling is dus geen sprake van het moment waarop "de vergunningsaanvraag ontvankelijk en volledig wordt verklaard".

Luidens artikel 5, § 5, van Vlarem I, zoals van toepassing ten tijde van de bestreden beslissing, dient bij de vergunningsaanvraag voor een inrichting waarvoor een MER is vereist, het voorgeschreven en conform de reglementering verklaarde MER te worden gevoegd. Luidens artikel 4.3.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid worden voorgenomen projecten, alvorens een vergunning kan worden aangevraagd voor de vergunningsplichtige activiteit die het voorwerp uitmaakt van het project, aan een milieueffectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in

dat decreet. Blijkens het administratief dossier heeft de NV Ovidion op 16 januari 2006 haar milieuvergunningsaanvraag voor de exploitatie van een varkenshouderij te Beveren-Waas ingediend. Het vereiste MER werd door de bevoegde administratie goedgekeurd op 18 oktober 2006 en op 23 oktober 2006 aan het aanvraagdossier toegevoegd. Aldus was de vergunningsaanvraag "feitelijk" ontvankelijk en volledig vóór 29 oktober 2006, datum van het verstrijken van de termijn van de lopende vergunning voor de stop te zetten inrichting te Diksmuide.

Het tweede onderdeel van het derde middel is ongegrond.

C. Vierde middel

Standpunt van de partijen

13. In een vierde middel wordt de schending aangevoerd van "de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals geconcretiseerd in de verplichting die op de overheid (rust) om het grondwettelijk recht op een gezond leefmilieu te garanderen en daarbij zonodig toepassing te maken van het op de overheid wegend voorzorgsbeginsel". De tweede verzoeker stelt dat de bestreden beslissing in wezen beperkt is tot de vaststelling dat voldaan is aan het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna : Vlarem II), aan het meststoffendecreet en aan de bestemmingsvoorschriften, terwijl de verwerende partij ook het beginsel van het recht op een gezond leefmilieu in de besluitvorming had moeten betrekken. De tweede verzoeker wijst erop dat de Raad van State in het verleden op grond van dit beginsel reeds geoordeeld heeft dat het louter bestaan van een risico voor het leefmilieu volstaat om een inrichting te sluiten.

14. De verwerende partij antwoordt dat de tweede verzoeker zich beperkt tot een theoretische uiteenzetting inzake het voorzorgsbeginsel en het recht op een gezond leefmilieu, maar nergens concreet toelicht welke schade of gevaar voor het leefmilieu zou dreigen ingevolge de bestreden beslissing. Zij verwijst naar

het MER en naar de opgelegde vergunningsvoorwaarden en wijst er voorts op dat de door de tweede verzoeker aangehaalde rechtspraak een exploitatie betrof waarbij er veel onzekerheid bestond over de mogelijke gezondheidseffecten ervan, terwijl in de onderhavige zaak de mogelijke hinder reeds lang in kaart werd gebracht.

Beoordeling

15. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt :

"Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid:

(...)

4° het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu;

(...)".

Zonder dat de Raad van State zich dient uit te spreken over de vraag of de genoemde bepaling te dezen op zichzelf als toetsingsgrond kan worden ingeroepen, moet in elk geval worden vastgesteld dat de overheid over een ruime vrijheid beschikt in de keuze van de middelen om het genot van het genoemde recht te verzekeren.

Te dezen blijkt dat het genot van het genoemde recht door de toepasselijke regelgeving afdoende wordt verzekerd.

Het vierde middel is niet gegrond.

D. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

16. In een vijfde middel wordt de schending aangevoerd van de verplichting om aan de exploitant het gebruik op te leggen van de "best beschikbare technieken". De tweede verzoeker verwijst naar artikel 4.1.2.1 van Vlarem II dat de exploitant verplicht om bij de uitbating steeds gebruik te maken van de "best beschikbare technieken". Wat de te verwachten geurhinder van de nieuwe inrichting betreft, wijst de tweede verzoeker erop dat de verwerende partij in navolging van het MER stelt dat de geur- en stofhinder voor de omgeving niet zal toenemen door het bouwen van ammoniakemissiearme stallen met gebruik van een luchtwasser. Hij wijst ook op het besluit van de deputatie dat als bijzondere milieuvoorwaarde het gebruik van een zure luchtwasser oplegt, zoals beschreven in de lijst van toegelaten systemen voor ammoniakemissiereductie. Volgens de tweede verzoeker zullen de in het MER voorgestelde milderende maatregelen slechts leiden tot een beperking van de hinder met 30%, terwijl filtersystemen beschikbaar zijn die tot 100% zuivering leiden (natte wassing met daarna zuivering op actieve kool). Hij is dan ook van mening dat het voorgestelde systeem van chemische wassing over zuur niet het meest performante filtersysteem is en dat de milderende maatregelen zoals deze werden vergund geenszins als "best beschikbare technieken" kunnen worden beschouwd.

17. De verwerende partij antwoordt dat de vergunning afhankelijk is gesteld van het strikt naleven van de algemene, sectorale en bijzondere milieuvoorwaarden en dat deze voorwaarden onder meer de verplichting inhouden om gebruik te maken van de best beschikbare technieken. Zij wijst op artikel 1.1.2 van Vlarem II waarin een ammoniakemissiearme stal wordt omschreven als een stal die "is gebouwd volgens één van de technieken zoals beschreven in de lijst vast te stellen bij besluit van de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu", op artikel 5.9.2.1bis van Vlarem II waarin in bepaalde gevallen - zoals het voorliggende - het gebruik van dergelijke stallen verplicht wordt gesteld en op het ministerieel besluit

van 19 maart 2004 waarin de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen werd vastgelegd. Dit laatste besluit bevat onder meer een lijst van technieken om de uitgaande stallucht te zuiveren, waarin slechts twee systemen worden voorgesteld, met name "Systeem S-1. Biologisch luchtwassysteem 70% of hogere emissiereductie" en "Systeem S-2. Chemisch luchtwassysteem 70% of hogere emissiereductie". Volgens de verwerende partij is dit ministerieel besluit juist tot stand gekomen om een lijst van de best beschikbare technieken weer te geven. Concreet, zo stelt zij, dienen de nieuw te bouwen stallen ammoniakemissiearm te worden gebouwd indien er voor de betreffende diercategorie een techniek is opgenomen in de lijst van ammoniakemissiearme stallen vastgesteld bij besluit van de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu, overeenkomstig artikel 5.9.2.1bis van Vlarem II. Zij is dan ook van mening dat het filtersysteem waarvan de tweede verzoeker gewag maakt zelfs niet kan worden opgelegd. De bewering dat er filtersystemen beschikbaar zijn die leiden tot een 100% zuivering, zou bovendien op geen enkele manier gestaafd zijn.

18. De tweede verzoeker repliceert dat de stank afkomstig van varkensmest een zogenaamde "aërosol" is, bestaande uit 331 vluchtige organische componenten. Die componenten zouden niet alleen stank veroorzaken, maar ook oog-, neus- en keelirritaties, hoofdpijn, misselijkheid, diarree, heesheid, hoest, neusverstoppingen, hartkloppingen, duizeligheid, wisselende stemmingen en dergelijke meer. Volgens de tweede verzoeker is de in het MER gebruikte "neusmethode" absoluut onnauwkeurig, evenals de voorgeschreven filters. Hij verwijst naar een tekst met daarin de beschrijving van een performante filterinstallatie en herhaalt dat de filters die thans worden opgelegd slechts 30% van de componenten wegfilteren, wat onaanvaardbaar is gezien de beschikbaarheid van veel performantere systemen.

Beoordeling

19. Artikel 4.1.2.1 van Vlarem II luidt als volgt :

"§ 1. De exploitant moet als normaal zorgvuldig persoon steeds de beste beschikbare technieken toepassen ter bescherming van mens en milieu, en dit zowel bij de keuze van behandelingsmethodes op het niveau van de emissies, als bij de keuze van bronbeperkende maatregelen (aangepaste produktietechnieken en -methoden, grondstoffenbeheersing en dergelijke meer). Deze verplichting geldt eveneens voor wijzigingen aan ingedeelde inrichtingen, alsook voor activiteiten die op zichzelf niet vergunnings- of meldingsplichtig zijn.

§ 2. De naleving van de voorwaarden in dit besluit en/of de milieuvergunning wordt geacht overeen te stemmen met de verplichting uit §1".

De exploitant is de adressaat van deze bepaling, zodat de overheid deze bepaling niet kan schenden.

Het vijfde middel kan niet worden aangenomen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekers worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 700 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zesentwintig mei tweeduizend en elf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin